

Тема: Створення власного висловлювання (повідомлення в цифровому середовищі). Контроль групи результатів 3 (письмово взаємодіє).

Мета: розвиток компетентностей

предметних і комунікативних: знання і розуміння особливостей життєво-творчого шляху Данте, змісту прочитаного сонета; уміння аналізувати жанрові, естетичні, мовні особливості твору; висловлювати своє ставлення до прочитаного; передавати зміст прочитаного з кількох джерел, узагальнюючи, скорочуючи, доповнюючи словесно інформацію, коментувати особливості вираження емоційного стану у творі; створювати власний медіатекст;

ключових: уміння використовувати різні ресурси, зокрема цифрові, для розширення кола читацьких інтересів, знаходити потрібну інформацію в одному чи кількох джерелах і використовувати її відповідно до мети; демонструвати навички критичного мислення; уміння використовувати доречні мовні засоби.

Обладнання: підручник, зошити, ПК, презентація.

Тип уроку: урок формування нових знань, умінь та навичок.

Зміст уроку

I. Актуалізація знань

Хвилинка творчості. Презентації творчих проєктів (медіадобірок віршів / віртуальних галерей «Образи Данте та Беатріче»).

II. Мотивація навчальної діяльності

Повідомлення теми уроку. Визначення очікуваних результатів відповідно до орієнтирів навчальної програми.

Вступне слово вчителя. У людей від моменту усвідомлення себе особистістю завжди була і залишається потреба спілкуватися, ділитися своїми думками, враженнями, почуттями. Це можна було зробити в безпосередньому спілкуванні або у формі листа до відсутньої поруч людини. Науково-технічний прогрес і розвиток комунікаційних технологій, поява цифрового простору надають нам нові можливості для спілкування без меж. Тож запрошуємо вас до власної мовної творчості. Виконайте одне з творчих завдань (форма письмової взаємодії – на ваш вибір). Письмова взаємодія (інтеракція) може здійснюватися з використанням таких жанрів, як лист письменникові або його персонажам, літературний портрет особистості митця або ж блогівий запис (читацький щоденник, враження від прочитаного твору тощо).

III. Сприйняття і засвоєння матеріалу

Завдання 1. Прочитайте вірш Л. Костенко «Під вечір виходить на вулицю він...». Подумайте, чому поетеса пише, що Данте тільки тисяча років.

Створіть повідомлення (допис, публікація) в соціальній мережі про особистість митця (літературний портрет особистості). Побудуйте на основі статті в підручнику та, за бажанням, інших додаткових матеріалів з інтернету власну розповідь про Данте Аліґ'єрі.

Поміркуйте з приводу того, що стоїть за метафоричними описами письменника. Наприклад, чому Данте Аліг'єрі – перший поет нового часу, або хто ж він, цей суворий мандрівник, якому так бракувало миру і душевного спокою. Які життєві цінності та світогляд поета визначили такі назви? Знайдіть суттєві аргументи для підтвердження цих описів або спростуйте ці вислови.

Завдання 2. Пригадайте оповідання «Запах думки», прочитане раніше. Його герой Лерой Кліві, зоряний поштар, навіть у складній ситуації, пов'язаній з особистим порятунком, не залишає напризволяще, а рятує передусім сумку з листами, адресованими людям на далеких планетах. Як ви гадаєте, у чому цінність листування, якщо воно збережеться навіть попри появу відеозв'язку та інших способів комунікації?

А ще факт із реального життя. На стіні храму села Тур'ї-Ремети Перечинського району на Закарпатті є мідна фігурка листоноші Федора Фекети, молодого верховинця у скромному селянському вбранні. На його плечі – палиця з поштарською торбинкою. Чому ж люди увіchnили простого юнака? Щодня за будь-якої погоди він ішов до Ужгорода. І одразу повертався назад пішки, проходив понад 60 км на день. Під час повені він загинув, але торбину з листами викинув на берег, щоб вони дійшли до адресата.

Напишіть лист (паперовий або електронний) до письменника або його персонажа / персонажів. Складання змістовного листа – особливий вид творчості, велике мистецтво зі своїми тонкощами і особливостями, які потрібно опанувати. Комунікативна мета художнього листа – емоційний вплив на адресата, на відміну від ділового, де викладаються певні факти і містяться ваші пропозиції. Лист має певну структуру:

- вступ, де вітаються і висловлюють певну обізнаність із темою, життям адресата;
- основна частина – це висловлення власних вражень і думок;
- закінчення – це побажання і запитання до адресата;
- підпис, дата і місце написання.

У листі до літературного героя чи героїні можна розповісти про своє ставлення до твору, його автора і, звісно, про самого героя. Ми поділимося з ним своїм враженням від прочитаного. Можливо, порадимо щось змінити у своєму житті, ставленні до інших героїв. Порадіємо чи посумуємо разом із ним. Або спитаємо в нього поради щодо вирішення своїх проблем.

Знайомство з пам'яткою «Пишемо лист».

1. Звертання. Вибір звертання – справа делікатна. Відсутність звертання – це порушення етикету листування, яке може бути витлумачене як зневага до адресата. Найпоширенішими є такі звертання до старшої людини:

Шановний/а (ім'я та батькові)! Шановний/а пане (пані)...! Вельмишановний добродію!

Глибокошановний (ім'я та по батькові)! Дорогий/а (товаришу, друже, подруго...)

Не забувайте про те, що в українській мові звертання вживають у формі кличного відмінка.

2. Початкова фраза листа. Уже в першому ж реченні буде доречним ввічливо висловити вдячність:

Висловлюємо свою найщирішу вдячність за... Перш за все дозвольте подякувати Вам за...

Цей лист – вияв нашої вдячності за... Ми щиро вдячні Вам за те, що Ви... Дозвольте висловити свою вдячність...

3. Основна частина листа – це розкриття мети написання, повідомлення новин, ваших думок та побажань.

4. Вибір завершальних речень є також дуже важливим і залежить насамперед від змісту листа. Можна іншими словами повторити подяку, висловлену на початку листа:

Дозвольте ще раз подякувати Вам... Хочемо ще раз висловити свою щиро вдячність...

Ще раз дякуємо Вам і висловлюємо надію, що... . Щиро дякуємо за...

Доречним наприкінці листа є запевнення адресата про важливість спілкування:

Будемо раді...

Завдання 3. Блоговий запис: читацький щоденник, враження від прочитаного твору.

Складіть для запису відеоролика в одному із сервісів (ТікТок, Ютуб чи іншому) невеликий текст, висловивши враження від прочитаного сонета Данте Аліґ'єрі або міркування про особистість письменника. Орієнтуйтеся на тривалість звучання вашого тексту до 1 хвилини.

IV. Формування знань, умінь, навичок, компетенцій

Самостійна робота. Побудова письмових висловлювань різних жанрів.

V. Закріплення матеріалу, узагальнення та корекція знань

Читання, обговорення, самооцінювання, редагування написаного.

Критерії оцінювання і самооцінювання завдання: 3 групи*4 бали=12 балів.

4 бали	3 бали	2 бали	1 бал
Зміст написаного. Стилїстика мовлення і тон написаного			
Описано в доречних фразах і деталях досвід, почуття та думки, важливі для автора роботи та цікаві його потенційним читачам. Тональність роботи відповідає читачу / адресату цього листа / допису (дорослий, одноліток, член родини, учитель чи друг). Дотримано академічної доброчесності	Автор роботи використовує мову, що природно передає його думки і звучить, як невимущена розмова між ним і читачем. Але думки, досвід, опис почуттів є доречними, важливими чи достатньо аргументованими. Тональність роботи в цілому відповідає читачу / адресату цього листа / допису (дорослий, одноліток, член родини, учитель чи друг), є окремі недоліки. Дотримано академічної доброчесності	Описано досвід і почуття, які важливі для автора роботи, але він особливо не задумується, чи вони цікаві його читачеві. Із сторонньою допомогою або за зразком він використовує мову, що природно передає його думки, але іноді фрази і тон висловлювання звучать неприродно і недоречно. Академічної доброчесності в цілому дотримано	Простими фразами викладені окремі думки, не пов'язані в цілісний текст, автор не зважає, наскільки це аргументовано, важливо або цікаво іншим. Мова допису бідна, тон недоречний. Академічної доброчесності не дотримано
Добір лексики, упорядкування написаного			
Мова точна, яскрава, цікава і образна, описані думки і відчуття автора роботи. Порядок викладення окремих	Мова точна, яскрава, цікава і образна, описані думки і відчуття автора роботи. Лист / допис поділено на абзаци. У	Автор намагається використовувати цікаву мову, але виклад іноді спрощений до переказу, відсутня	Мова листа / допису проста, передбачувана і нецікава. Забагато або замало абзацив, більшість із них охоплюють понад

тем листа / допису продуманий, виділено близькі мікротеми, чіткі аргументи разом згруповані	більшості випадків близькі теми поєднано і аргументи згруповані разом	власна позиція стосовно головного питання. Робота містить абзаци, але частина їх охоплює понад одну тему. Автор іноді перестрибує на іншу думку без обґрунтування та впорядкування думок	одну тему. Виклад думок і вражень стрибає з теми на тему, тож важко слідувати за основною думкою. Аргументи нечіткі або відсутні
Грамотність роботи			
У роботі відсутні помилки або є незначна кількість помилок різного виду (допускається 1 змістова, 1 орфографічна чи пунктуаційна, не більше як 3 лексичні, граматичні і стилістичні помилки), доречно використані цитати та великі літери, що робить лист / допис більш аргументованим і привабливим	Робота містить помірну кількість помилок різного характеру (не більше як 4 змістові; 4 орфографічні і пунктуаційні; 6 лексичних, граматичних і стилістичних помилок), доречно використані цитати та великі літери. Наявні помилки не відволікають від розуміння змісту листа / допису	Автор роботи недбало ставиться до орфографії, граматики, пунктуації, використання цитат і великих літер, часто робить помилки, які утруднюють розуміння змісту: робота містить 5–7 змістових; від 5 до 10 орфографічних і пунктуаційних; 7–9 лексичних, граматичних і стилістичних помилок	Автор роботи не звертає уваги на орфографію, граматику, пунктуацію, цитування і використання великих літер. У тексті так багато помилок, що написане важко зрозуміти

Примітка: Критерії оцінювання творчої роботи розроблено на основі рекомендацій видання: Мистецтво об'єктивного оцінювання в НУШ. Оцінювання навчальних досягнень учнів з української мови як державної в класах (групах) з навчанням мовами корінних народів і національних меншин на засадах Нової української школи / В. Терещенко, А. Панченков, М. Алгольм, О. Лінник. – Київ: ТОВ «Видавництво “ЮСТОН”», 2024. – 352 с.

VI. Підбиття підсумків

За допомогою методу «Незакінчені речення» учитель пропонує учням закінчити речення.

- Важливим у житті кожного є...
- Сьогодні ми дізналися про..., а також навчилися...
- На сьогоднішньому уроці ми змогли...

Працюємо вдома

1. Опрацюйте статтю підручника про письменника Еріка Сігела.
2. Виконайте завдання 1 на с. 107 підручника.